

ARNHEMSCHE

COURANT.

Zaterdag

den 25 November.

WEENEN, den 14den November.

Gisteren heeft men alhier de eerste proef genomen met den stoomwagen op den trofdriftzieren spoorweg, welke zeer goed is uitgevallen. In 6 minuten tijds heeft de wagen een weg van een uur afgelegd. De tweede proef zal in tegenwoordigheid van eene regerings-commissie gedaan worden.

PRUISSEN.

Keulen, 22 November. Eergisteren avond, kort na zes ure, verspreidde zich in deze stad de tijding, dat eenige posten in de nabijheid der Gereonstrat militair bezet waren. Spoedig daarop vernam men, dat de heer Aartsbisschop, vrijheer *Droste zu Vischering*, ten gevolge eener hem door den koninklijken opperpresident der Rijnprovincie, vergezeld door den koninklijken regerings-president, den opperburgemeester onzer stad en den Justitiarius van het regerings-collegium, gedane opening, plotseling afgereisd was.

Gisteren hebben wij nadere inlichting daaromtrent bekomen door eene bekendmaking der koninklijke ministeriën van geestelijke zaken, van justitie, en van binnenlandsche zaken en policie, welke thans aan alle openbare plaatsen der stad aangeplakt is. (Van die bekendmaking hebben wij in sommige afdrucken onzer Courant van den 23sten reeds gewag gemaakt.) Dezelve behelst hoofdzakelijk, dat de Aartsbisschop, spoedig na het aanvaarden zijner waardigheid, de met dezelve verbondene ambtswerkzaamheden had getracht uit te oefenen op eene wijze geheel strijdig met de wetten der monarchie. Eindelijk had hij zich zelfs niet ontzien pogingen tot ophitsing der gemoederen te doen; zoo dat de Koning, die zich, uit aanmerking van de met den Pausselijken stoel bestaande vriendschappelijke betrekkingen, onthouden wilde de strengheid der wetten op het gedrag van den Aartsbisschop te laten toepassen, zich genoodzaakt vond, ten minste aan de ambtelijke werkzaamheden van den genoemden prelaat in allen en elken opzichte een einde te stellen. Te dien einde beval Z. M. bij kabinetsorde van den 15den den Aartsbisschop zijn Aartsbisdom te verlaten en buiten hetzelfde zijn verblijf te nemen. Aan den Pausselijken stoel was hiervan eene kennis gegeven.

— De *Kölnische Zeitung* van den 23sten behelst de volgende bekendmaking: Ingevolge het publiekandam van de hoge ministeriën van geestelijke zaken, van justitie, van binnenlandsche zaken en policie, van den 15den November, wordt hiermede bekend gemaakt, dat het Metropolitan-kapittel, heden het tijdelijk bestuur van het aartsbiskopspiel Keulen aanvaard en besloten heeft, binnen het kanonische tijdperk van 8 dagen tot de keuze van eenen kapittelbestuurder (*Kapitular-Verweser*) over te gaan.

Keulen, den 21 Nov.
1837.De opperpresident der Rijnprovincie,
Bodolschwingh.

ITALIE.

Turin, 9 November. Tusschen onze regering en Frankrijk zijn verschillen ontstaan wegens behandeling van de stoomschepen in de Sardische havens. Deze verschillen schijnen hoofdzakelijk ontstaan te zijn door misverstand, en men hoopt, dat dezelve, bij het wederzijdsch indienen van inlichtingen, weldra zullen uit den weg geruimd worden.

TURKIJE.

Konstantinopel, 26 October. Wegens Tunis en Konstantine is er een Divan gehouden, ten gevolge waarvan de Dragoman des Franschen gezantschaps bij den Reis-Effendi ontboden werd. Omtrent de mededeelingen welke hem gedaan zijn is nog niets zekers bekend.

— Volgens berigten uit Egypte is in dit jaar de Nijl niet genoeg buiten zijne oevers getreden, zoodat men over groote droogte klaagt.

— Ibrahim-pascha moet zoo ziekelijk zijn dat hij nog wel vóór de winter van *Abd* zou knotten sterven. Alsdan kreeg de Porte zeker betere hoop om Egypte tot wezenlijke onderwerping te brengen.

ZWITSERLAND.

Constanz, 18 November. Den 14den werd het lijk der hertogin van St. Leu in eenen daartoe vervaardigden rouwwagen naar zijne bestemming (Ruel bij Malmaison) vervoerd. Een tweede wagen bevatte de begeleiders des lijks. Alles geschiedde stil en zonder pronk.

NOORD-AMERIKA.

Uit Louisiana wordt gemeld, dat aan den Bayou Rapide, eenige mijlen van Alexandria, een slavenkompot ontdekt is, hetwelk in den nacht van den 7den had moeten uitbarsten. Een der zaamgezworenen gaf, den 5den, zijnen heer kennis van het plan. Terstond werden er

50 negers gevangen genomen en 9 raddraaiers te Alexandria gehangen. Twee kompaniën troepen zijn in de streek gelegerd en alles is weder rustig.

LONDEN, den 20sten November.

— Heden heeft de Koningin de zittingen van het parlement in persoon geopend. Reeds tegen den middag waren de straten, die naar de Kamer der lords voeren, opgevuld met schitterende rijtuigen, en de tribunes waren bezet door al wat Londen aan notabelen bezit, waaronder men vele in groot kostuum gekleede vrouwen opmerkte. Blijft het gebouw was eene talrijke menigte de komst der Koningin verwelkomde. Toen zij omstreeks 2 ure in het rijtuig stapte werd zij door een geestdriftig vreugdegeroep des volks verwelkomd.

Een salvo uit het geschut verkondigde de aankomst der Koningin in het huis der lords, waar zij binnentrad, omstuw door als de groot-officiëren der kroon, hetwelk op dat oogenblik een schitterend gezigt opleverde. Nadat H. M. zich op den troon had geplaatst, werd eene deputatie uit de kamer der gemeenten binnengeleid, en alstoen hield de Koningin de volgende aanspraak:

MYLORDS EN MIJNE HEEREN!

Ik heb oorbaar geacht u ter afdoening van de staatszaken zamen te roepen op het eerste geschikte oogenblik na de ontbinding van het laatstvoorige parlement.

Met de meeste blijdschap heb ik van alle vreemde mogendheden de sterkste verzekeringen ontvangen van hunne vriendschappelijke gezindheid en van hunnen opregten wensch, om met mij vriendschapsbetrekkingen aan te kweken en te onderhouden; en ik verheug mij met het vooruitzicht, dat ik in staat zal wezen de dierbaarste belangen mijner onderdanen bevorderlijk te zijn, door hun de zegeningen des vredes te waarborgen.

Het grieft mij, dat het koninkrijk Spanje nog steeds door burgeroorlog wordt geteisterd; ik blijf de verplichtingen mijner kroon jegens de koningin van Spanje, overeenkomstig de bepalingen van het traktaat des viervoudigen verbonds, getrouwelijk naleven.

Ik heb een met het vereenigde gemeenebest van Peru en Bolivia gesloten traktaat van koophandel aan u doen voorleggen, en ik hoop weldra in de gelegenheid te zullen zijn, dergelijke uitkomsten van mijne onderhandelingen met andere Mogendheden aan u doen aanbieden.

Ik beveel den toestand der provincie van Neder-Kanada in uwe meest ernstige aandacht.

MIJNE HEEREN VAN DE KAMER DER GEMEENTEN!

Een kroonovergang maakt de herziening der civiele lijst noodzakelijk. Zonder terughouding stel ik ter uwer beschikking de erfelijke inkomsten, die door mijnen onmiddellijken voorganger aan de natie waren overgedragen; ik heb bevolen, dat de vereischte bescheiden aan u zouden worden onderworpen; en terwijl het mijn wensch is, om de uitgaven van deze dienst, gelijk mede van alle anderen, binnen voegzame grenzen te zien houden, heb ik alle vertrouwen dat gij de kroon in staat zult stellen, om zich met eer en waardigheid te vertoonen.

Het budget voor de dienst van het aanstaande jaar wordt opgesteld en zal ter gewoner tijd aan u worden medegedeeld; ik heb bevolen voor elk gedeelte van de openbare dienst de naauwgezette spaarzaamheid in acht te nemen.

MYLORDS EN MIJNE HEEREN!

De zoo gelukkiglijk bestaande inwendige vrede en openbare rust zijn ten hoogste gunstig voor de maatregelen van hervorming en voor de noodige of dringende wijzigingen, die noodwendiglijk uwe aandacht zullen vestigen op een gedeelte van de wetgeving, welke door de verplichte ontbinding van het vorige parlement is afgebroken geworden.

De uitslag van het ingestelde onderzoek naar den toestand der armen in Ierland is bereids aan het parlement voorgelegd, het zal nu aan u staan te oordeelen, of het niet wijs en raadzaam zij om door eene wet gepaste maatregelen daar te stellen tot het verleen van bijstand aan de behoeftigen van dat land.

De gemeentelijke besturen der steden en vlekken in Ierland behoeven betere reglementen.

De wetten op de ontvangst der tienden in Ierland vereischen hervorming en wijziging. Overtuigd dat de beste en doelmatigste regeling eene der eerste pligten van een vorst is, roep ik uwe aandacht in op de maatregelen, welke ter verbetering van die wetten aan u zullen worden voorgelegd.

Gij zult overtuigd zijn van het groote gewigt der belangrijke onderwerpen, welke ik u doe aanbieden, alsmede van de noodzakelijkheid om dezelve te behandelen met dien geest van onpartijdigheid en rechtvaardigheid welke hoop geeft dezelve tot een gelukkig en heilrijk einde te leiden. Terwijl dit parlement, het eerste dat onder mijne regering is verkozen, heb doen bijeen komen, verlang ik vuriglijk mijn vertrouwen op uwe gehechtheid en uw wijs beleid te kennen te geven. De jeugdige leeftijd, op welken ik tot de heerschappij dezes rijks ben geroepen, vordert meer gebiedend, dat ik, onder opzien tot de goddelijke voorzienigheid, mijn vertrouwen stelle in uwe ijverige medewerking en in de liefde en verkiefdheid van mijn volk.

— Na het voorlezen der troonrede, verwijderde zich de Koningin en schorsten beide Huizen de zitting, tot 5 ure. Op dat uur weder vergaderd zijnde, stelde in het Huis der Lords de hertog van Sussex een antwoord-adres op hare aanspraak voor, hetwelk door lord Portman werd ondersteund. Laatstgemelde had, vóór het vertrek der brieven, zijne aanspraak niet geëindigd.

In het Huis der Gemeenten werd het antwoord adres door Lord Leveson voorgesteld en ondersteund door den Heer Gibson Craig. Naar gewoonte was het eene bloote actie op de troonrede. De heer Waddy (na voor Finsbury, een radikale reform gezinde,) gaf zijne afkeuring van de troonrede te kennen, die volgens hem, in alle opzichten eene zoodanige was, als welke de Tories aan de koningin zouden hebben in den mond gelegd. Hij zeide, te onderstellen, dat er eene coalitie van Tories en Whigs zoude plaats grijpen; hij zoude eene motie uitbrengen tot een amendement in het antwoord-adres, ten voordeele eener stemming bij balottering, ten einde op deze wijze de kracht der ministers op de proef te stellen. De spreker had zijne rede niet besloten op het nur van den post.

PARIS, den 20sten November.

De kwestie van de reductie der 5 pCt. renten schijnt de dagbladen nog veel te zullen bezig houden, alvorens daaromtrent eene beslissing komt. Men begint thans echter, meer dan vroeger, eenstemmig over de noodzakelijkheid van dien maatregel te denken; zelfs degenen, die geen voorstanders zijn van de conversie der schuld, erkennen thans, dat de openbare denkwijze zoo algemeen zich voor dien financiëlen maatregel verklaart, dat het gouvernement onvoorzigtig zoude handelen, wanneer het de zaak langer tegenhield. Men wil dat het ministerie onderzoek heeft laten doen bij de gedeputeerden, die verbindtenissen omtrent de renten jegens hunne committenten hebben aangegaan, en dat het ten gevolge der bekomen inlichtingen is, dat men ernstig aan den maatregel denkt.

— Sedert eenen geruimen tijd is door de dagbladen beweerd ge worden, dat er eene aanmerkelijke verkoeling ontstaan was tusschen ons hof en het kabinet van St. Petersburg. Een aantal bijzonderheden werden aangehaald van de onhensche wijze waarop onze gezant te Petersburg, de Barante, zou behandeld worden, terwijl men hier de opmerking maakte, dat de Russische gezant, graaf Pahlen, in geen twee maanden eene conferentie met den heer Molé had gehad. Te dikwijls zijn intusschen dergelijke geruchten verspreid, dan dat men er op zich zelf veel aan kan hechten. Een onzer dagbladen wil heden een nieuw bewijs bijbrengen voor de verkoeling tusschen de beide hoven; het bestond daarin, dat het bestuur in den laatsten tijd de Poolsche vluchtelingen met veel meer toegeeflijkheid, dan vroeger, ja zelfs met onderscheiding behandelde.

BRUSSEL.

Den 20sten heeft de kamer van vertegenwoordigers het budget der openbare schuld en der dotatiën, groot 16,832,359 franken, met eenparige stemmen aangenomen.

Den 1sten heeft zij de algemeene discussie van het ontwerp van wet, betrekkelijk de militaire school, voortgezet.

— Aan de leden van de Belgische kamer van vertegenwoordigers is ook rondgedeeld het rapport van den heer Fallon over de in het vorige jaar gesloten overeenkomst tusschen den minister van financiën en de Algemeene Maatschappij tot bevordering van de Volkswijf, welke overeenkomst onderwerpen was aan het onderzoek der centrale sectie; in vereeniging met eene vroeger speciaal benoemde commissie, bestaand met het onderzoek van de betrekkingen dier maatschappij met de schouwburg. Na de uiteenzetting der daadzaken, wordt in het rapport de vraag voorgelegd, of de bepalingen bij de wet van 26 Augustus 1822 aan Koning Willem toegevoegd, thans als bijzonder eigendom zijn toegekend. De meerderheid van de centrale sectie en van gezegde commissie is van meening geweest, dat het onderzoek, of de afstand het regt van vrije beschikking over die goederen toeliet, niet afleed; en dat wel, omdat, naar de meening der meerderheid, de latere gebeurtenissen aan gezegde maatschappij het vrij beschikken over gemelde eigendommen gebruggen toegekend zou hebben. Op een tweede vraag, of die domeinen aan Koning Willem ten minste met het regt waren afgestaan, om, zooals hij gedaan heeft, over denzelfden ten voordeele van de algemeene maatschappij te beschikken, is men tot geen besluit

kunnen komen, daar vijf leden de vraag bevestigend, en vijf dezelve ontkennend beantwoord hebben. Eene derde vraag of aan den staat door dien afstand was te kort gedaan, is geheel onbeantwoord gebleven. Bij eene vierde vraag, of, wanneer het gebleken was, dat de staat te kort gedaan was, er eenig middel van herstel bestond, onderzocht de centrale afdeling de wettigheid van den afstand, voor zooveel de bekrachtiging daarvan door de Staten-Generaal betreft, en vindt die volkomen in de aanneming door gezegde staten van het tienjarig budget, waarin de gezegde schikking, voor zoo veel de staat daarop betrekking heeft, voorkomt; door die bekrachtiging zag men zich bevestigd in het besluit der speciale commissie van 5 Augustus 1835, voor hetgeen betrof het verschuldigde aan de civiele lijst en het syndicaat, en werd de minister van financiën door dezelve vrijgesproken van het hem gedaan verwijt, dat hij den afstand aan de maatschappij erkend had, door een deel van den prijs van dien afstand te vorderen, vóór nog het rapport in de kamer afgehandeld was.

's GRAVENHAGE, den 22sten November.

Dezer dagen is in de vestibule der Koninklijke bibliotheek alhier, met toestemming van Zijne Majesteit, geplaatst het fraai gebeeldhouwde standbeeld van Erasmus, vervaardigd door den verdienstelijken beeldhouwer en tegenwoordigen directeur der Akademie van beeldende kunsten te Amsterdam, den heer Royer. Dit standbeeld, hetwelk 2 1/2 20 duim hoog is, en ruim 1500 Nederl. ponden weegt, strekt niet weinig tot sieraad aan de kostbare Koninklijke boekerij.

ARNHEM, den 23sten November.

Bij het uitbaggeren van eene zandplaat op den linker oever van den Rijn, bij Arnhem, tegenover Meijnerswijk, zijn onlangs een aantal voorwerpen van gebakken aarde gevonden, als onder anderen: 1. eene groote aarden pot, met drie wapens, waarboven het jaartal 1585 staat. Om twee der wapens leest men: *Drencht fris eisen-rotae tuede onbeurest soe mach men sen dat ghi an dei kan seit gewest*; 2. eene aarden kan, met onderscheidene beelden, onder welke men leest: *Bei mei master Balden Mennicken Potenbecker wonende toten raren in Leiden en gedoot anno dusent 5579*; 3. eene aarden kan, met beelden, onder welke staat, *dei is dei hestoria sisanna wort valslich belage van zuei alde woerden an ere stat gedoot 5585. P. E. 5*; 4. een steenen menschenhoofd; 5. aarden kannen met medaillons, portretten, koppen, wapens enz.

— In een brief van Batavia van den 3den Augustus 1837, komt, namens de redding van de schipbreukelingen van het stoomschip *Willem den 1.* door Z. M. Koloniale brik *Nautilus*, waarvan wij in onze vorige gewag maakten, het volgende voor:

« De schepelingen zijn met verlies van slechts een' matroos te Amboina aangekomen, na 5 weken op de droogte van Lucipara te hebben gezeten, met een' zeer geringen voorraad levensmiddelen, die bijna geheel verstrekt waren toen de reddingsschepen aankwamen, en die zeer zeker veel vroeger zouden zijn verbruikt geworden; indien de luitenant-kolonel *de Stuers* en zijne echtgenoot zulks door hun beleid en voorbeeld niet belet hadden. De ration water bestond uit één keltje, en dagelijks werden 7 ponden rijst onder 140 menschen verdeeld.

« Deze berigten zijn te Batavia van Ternate ontvangen, alwaar een der passagiers met zijne echtgenoot was aangekomen van Amboina, van waar men dagelijks regtstreeksche berigten te gemoet zag.»

— Op dinsdag den 22sten November 1837, zal de Hoofd-Administratie van het Regiment Hussaren No. 6, in garnizoen te Zutphen, ingevolge bekomen autorisatie, des voormiddags ten elf uur, op de Boompjeswal, publiek aan de meestbiedenden voor gereed geld verkopen een getal van negen stuks reforme paarden, één uur vóór den verkoop ten voorschreven plaatse te bezien.

Particuliere Correspondentie.

Aangaande de onaangenaamheden tusschen den Koning van Pruisen en den Aartsbischoep van Keulen vernemen wij het navolgende:

Er bestaat in Pruisen eene staatswet, die van elk gemengd huwelijk vordert, dat de kinderen de religie van hunnen vader moeten volgen. Hiertegen was reeds tijdens den vorigen Aartsbischoep van Keulen, eene pausselijke bul uitgevaardigd, die in vijf sterke bewoordingen elk huwelijk met anders geloovigen verbood, tenzij de kinderen stellig tot de roomsch-katholieke religie overgeleid werden. De vorige Aartsbischoep heeft dit stuk nimmer openbaar gemaakt, en zelfs den geestelijken verboden, hetzelfde hunnen kapellanen mede te deelen. Zijn opvolger *Dapota van Vischering* becreep het anders, en deed de pausselijke bul met de meest mogelijke kracht invoeren. Hij over onderhouden door het ministerie, beantwoordde hij elke waarschuwing met nieuwe volharding; waarna men hem van Koningswege vermaande, om, wanneer hij bij deze gevoelens onverzettelijk wilde blijven, zulks ten gevolge zoude hebben, dat hij of vrijwillig zijn ambt neer moest leggen, of zich als staatsgevangene in arrest begeven, om als ongehoorzame voor het hooge gerechtshof geoordeeld te worden.

De Aartbisschop moet hierop geantwoord hebben, dat hij zijn ambt niet zoude nederleggen, dewijl hij volgens plicht en overtuiging gehandeld had, dat hij echter afwachten zoude wat de Koning ten zijnen aanzien zoude beslissen.

Hierop zegt men, dat de Koning van Pruisen den Aartbisschop als gevangen heeft weg laten voeren, en tevens Keulen door egne sterke magt bezetten.

Hoe dit laatste ook zij, men verwacht niet de uiterste gespannenheid naderen tijdingen.

NIJMEGEN, den 23sten November.

Uit het den 15den dierz gemakte 12tal predikanten, is gisteren avond door den breeden Kerkeeraad der Nederduitsche Hervormde Gemeente alhier het volgende alphabetische zetal geformeerd.

J. Sikkers Bodens, te Wollega; F. C. Hinlopen, te Beek en Ubbergen; A. C. de Jong, te Waardenburg; A. van Maurik, te Ruurlo; W. R. Neder, te Loenen aan de Vecht; W. C. Wansloven, te Lochem.

Mengelwerk.

Wet tot betuugeling van onrust en kwaadwilligheid.

Aanvankelijk meenden wij dat, dit jaar, de wet tot betuugeling van onrust en kwaadwilligheid zou achtergelaten worden. Wij wenschen niets liever dan overal het diepe doorzicht onzer regering te bewonderen; maar hier moeten wij onze kortzigtigheid erkennen. Want die onrust en kwaadwilligheid, waar bestaan die toch in zulk een exceptionelen graad, dat er exceptionele wetten tegen worden vereischt? Men houde trouwens in het oog, dat, als wij onrust en kwaadwilligheid noemen, wij daaronder verstaan wat ieder verstandig vaderlander er onder verstaat; niet wat eenige vrienden van geestdwang en domping, van stilstand en verkwijning, van voorregten en sinecuren en mede bedoelen. O ja, voor dezen is onrustig al wie hunne rust stoort, hunne drukkende rust op de bronnen en krachten des lands. Dezen, wij weten het, noemen het bekampen van misbruiken en verkeerdheden, onrust en kwaadwilligheid. Maar de regering wil immers geen partij trekken voor de zoodanigen?

Of zouden wij met blindheid zijn getroffen? Zouden er wezenlijk hier te lande zoo veel lieden bestaan, die oproer pogen te stoken, die omwenteling beoogen? En zou Nederland zoo vol brandstoffen zijn, dat de minste vonk alles in lichtelaaije vlam zou zetten? Is dat weleer zoo goedige, lijdzame Nederland nu wezenlijk zoo vulkanisch, dat er buitengewone wetten, buitengewone regtplegingen, zonder beroep of cassatie, tegen de CATILINA's worden gevorderd?

Ach, wat zijn dan de tijden veranderd! hoe leerlijk de Nederlanders, sinds de stichting van ons Koninkrijk, veranderd! In 1814 was alles nog rust en goedwilligheid; toen ademde er niets dan waarheid en vaderlandsliefde, en toen werd dan ook het heilzame eener vrije pers, dat onwaardeerbaar erfgoed onzer groote voorvaderen, plegtig erkend. Hoe schoon waren de woorden van den Souvereinen Vorst, op den tegenwoordigen Koning, in zijn besluit van den 24sten Januarij 1814, waar hij in overweging neemt: dat de wetten en reglementen van het Fransche bestuur, in deze gewesten ingevoerd, eene strekking hadden om de vrijheid der drukpers volkomen te onderdrukken; en den voortgang van de verlichting te beletten; hetgeen ten eenemalen strijdig is met de LIBERALE denkwijze, waarop ELK REGTGEAARD NEDERLANDER DES HOOGSTEN PRIJS STELT, EN DIT STEEDS HET GOVERNEMENT DEZER LANDEN HEEFT GEKENSCHETST. Hoe overeenkomstig daarmede, en hoe regt vrijzinnig bepaalde artikel 227 der grondwet: Het is aan elk geoorloofd om zijne gedachten en gevoels door de drukpers, als een doelmatig middel tot uitbreiding van kennis en voortgang van verlichting te openbaren zonder eenig voorafgaand verlof daartoe noodig te hebben, blijvende nogtans elk voor hetgeen hij schrijft, denkt, uitgespreekt of verspreidt, verantwoordelijk aan de maatschappij of bijzondere personen, voor zoo verre dezer regten mogten zijn beledigd."

Maar ach, toen kwamen de slangen in het paradijs! De Belgen, met welke zekere lieden ons weder van nieuws willen vereenigen, de Belgen, die huilende ABBADONNA's, beledigden terstond de vreedzame Mogendheden, die goede Mogendheden, van welke wij sinds jaren zulke alles afdoende blijken van vriendschap, zulke heerlijke lessen van grondwettigheids-liefde ontvangen, en, o jammer, daar kwam de wet van 28 September 1816, die den Nederlanders de vrijheid benam om hun gevoelens aangaande vreemde Souvereinen of Vorsten, viel het wet zeer ongunstig uit, te openbaren: — de wettigheid hunner regering mogt, in geschriften, niet meer tegengesproken of in twijfel getrokken worden! (Wet van 28 Sept. 1816; art. 1.)

Maar de afvallige broeders, met welke sommige lieden ons nogtans voltrekt weder willen hereenigen, waren al te kwaadaardig; de beledigingzucht scheen hun ingeschapen; er werden nieuwe strafwetten vereischt, die van 16 Mei 1829 en 1 Junij 1830. Doch al die strafbepalingen, helaas, hebben zij oproer en omwenteling verhoed?

Maar gouvernementen erkennen niet gaarne, dat zij dwaalden. Zou ook eigenlijk een minister wel kunnen dwalen? Wat hiervan zij, — misschien omdat men dacht dat de Noord-Nederlanders door het voorbeeld der Belgen waren aangestoken, en dat de afvallige broeders (met welke sommige lieden ons nogtans voltrekt hereenigen willen) ons meer bedorven hadden dan de Fransche overheersching (in 1814 namelijk waren wij nog geheel zuiver), — misschien ook omdat men meende dat er nog veel Belgen in Oud-Nederland huisden, — men maakte de exceptionele wet van 3 November 1830, tot betuugeling van onrust en kwaadwilligheid, en vernieuwde die van jaar tot jaar.

En nu weder stelt men ze voor? — Zeven jaren van een afzonderlijk bestuur hebben ons dus nog niet zoo rustig en goedwillig kunnen maken, als wij in 1814 waren? Of de wet is eigenlijk gemeend tegen de nog in ons midden wonende Belgen? Maar waar zijn dan die Belgen? Wij kennen er eenige in de dienst van ons gouvernement: zijn de andere onzichtbaar?

Het zal toch ook wel geene waarheid wezen, wat wij onlangs hoorden beveren, namelijk, dat de ministers die wet alleenlijk begeren, om te loonen, dat men wetten tegen de pers kan maken, zonder onrust te doen ontstaan? Het is zoo: men mistent dikwils al te zeer de minzame bedoelingen der gouvernementen; doch de onderhavige wet als een bloot jaarlijksch compliment aan de natie te beschouwen, schijnt ons eenigzins strijdig met de waardigheid der Regering zoo wel als met die der Kamers.

Financiële toestand des Rijks.

Ter gelegenheid dat, in de afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, behandeld werden de ontwerpen van wet betrekkelijk 's lands financiële toestand, te openen deze aangelegenheid, door een der leden, overgelegd de volgende belangrijke

NOTA.
«Indien de staat der inkomsten van de schatkist zoo gunstig is, dat dezelve eene zoo aanmerkelijke besparing gedoegt, als die is, welke uit de voorgestelde vermindering van procenten op sommige belastingen zal voortvloeijen, dan moet het verwondering baren, dat alsnu wederom op de begrooting pro memoria gebragt wordt, de post van 2½ millioen, voor den overgang der uitgestelde in de werkelijke schuld. Dit toch kon alleen gegrouwd zijn op de veronderstelling, dat de toestand der schatkist het onmogelijk maakte, om, ter ondersteuning van het publiek crediet, iets bij te dragen tot het voldoen aan eene verpfigting, welke door vroegere amortisatie van uitgestelde schuld gemakkelijker is gemaakt; doch voor zoo verre die niet is vervuld, even zoo heilig is als de betaling der renten van de staatschuld, en daarom zelfs dan blijft bestaan, wanneer alle amortisatie van schuld ophoudt.»

Misschien zal uit het onderzoek der rekeningen en uit de meer bepaalde opgave, welke men aan de regering verzoekt, wegens den tegenwoordigen stand der gedane leeningen, en van de renten waarvan het rijk eyentueel zal kunnen worden ontlast, eenig meerder licht ontstaan. Doch oppervlakkig schijnt het, dat de meerdere ruimte van penningen in de schatkist, welke een gevolg der laatste financiële operatiën en van andere baten en inkomsten is, den minister een al te gunstig oordeel doet vellen over den toestand der financiën, en onder anderen aanleiding geeft, om het verminderen van procenten op sommige belastingen tot een zoo aanmerkelijk bedrag voor te stellen.

Gaarne ziet men vermindering derzelve; men heeft die op sommige belastingen meermalen gevraagd; maar dezelve dient op goede gronden te staan, opdat men de overtuiging erlange, dat de voorgestelde vermindering niet naderhand, door verhooging op andere middelen, zal moeten worden gedeekt, en dat de tegenwoordige ontlasting niet naderhand door eene verdubbelde belasting zal moeten gevolgd worden.

Men ziet gaarne de belastingen op de eerste levensbehoeften verminderen, doch niet tot een zoo aanmerkelijk bedrag, dat het voldoen aan heilige verbindtenissen hoe langer hoe moeilijker werde gemaakt, dan daardoor naderhand grotere besparingen zouden worden gevorderd, en dat door het niet voldoen aan aangegane verbindtenissen van de schatkist, op een tijd, dat men van gunstige omstandigheden der inkomsten spreekt, ten procenten wegneemt, het vertrouwen op den vasten wil der regering, om hare verbindtenissen heilig na te komen, worde geschokt. Moeijelijke en ongunstige omstandigheden toch, mogen het voor een tijd onmogelijk maken, om de noodige middelen te vinden om aan alles te voldoen, wat de schuldeischers van den staat naar billijkheid van de regering kunnen verlangen. — Doch deze zijn dan tijdelijk en laten de hoop op betere tijden bestaan; maar wanneer men zegt, dat de omstandigheden weldadig werken op de inkomsten van den staat, dan behooren de verplichtingen jegens de schuldeischers van den staat, indien dezelve al niet dadelijk en ruimschoots worden vervuld, ten minste zoo in overweging te worden genomen, dat het bijkant, dat de wil tot het bevorderen dier belangen niet ontbreekt, maar dat de strikte vervulling van vroeger gemaakte be-

palingen of onmogelijk of ten minste onnoodig is en achtergelaten kan worden, zonder verkregen regten te krenken.

Worden die regten miskend, hetzij door het dadelijk verbreken van aangegane verbindtenissen, hetzij door het verwaarloozen van 's rijks crediet, dan zal spoedig de gunstige omstandigheid ophouden, welke de minister te regt roemt: dat ambachten en neringen door de vermogende medeburgers in nuttige werkzaamheid worden bezig gehouden; dat, waar, door tijdelijke rampen, kwijning is, zich hulpe aanbiedt, en dat dit weldadig werkt op de inkomsten van den staat. Die gelukkige harmonie in de maatschappij wordt verbroken door het verwaarloozen der belangen van het openbaar crediet.

Wat baat aan de mindere klasse, de vermindering van weinige opcenten, wanneer hunne vermogende medeburgers, door het verval van dat crediet niet meer in staat blijven om ambachten en neringen in nuttige werkzaamheid bezig te houden, en wanneer gebrek aan werk den nijveren man verhindert, om zich die eerste levensbehoeften te schaffen, welke belasting met weinige centen is verminderd.

Men zorge daarom voor de belangen van de staatschuld; men bringe weinige verminderingen in de begroting van den staat, wanneer men te gelijk over vermindering van opcenten en over een batig slot der begroting spreekt. Men houde daarenboven in het oog, dat alleen de bevestiging en vermeerdering van het openbaar crediet het middel is, om, zonder aangegane verbindtenissen en verkregen regten te krenken, en om, zonder benadeeling der rentheffers van den staat, te komen tot vermindering van uitgaven voor de staatschuld, welke men langs alle andere wegen te vergeefs zoekt te bewerken.

Wat de belastingen betreft, vereenvoudiging van dezelve en eene minder omslagtige en kostbare invordering derzelve, is hoogst wenschelijk, en zoude gunstig werken voor de schatkist, en voor de tevredenheid der ingezetenen.

Ook zoude dezelve zijn opwegen tegen het weinige voordeel, hetwelk de voorgestelde vermindering van opcenten op sommige belastingen, zoo als die voorgesteld is, zoude aanbrengen.

Waarlijk, er zijn op de wetten betrekkelijk de middelen zoo vele ministeriële uitleggingen en beslissingen, dat het onderzoek en de herziening van deze ten niterste noodzakelijk zijn."

Jagt.

De Regtbank te Zutphen heeft gegeven het volgende vonnis.

Gehoord de Heer Officier in de voordragt der actie tegen den beklagde J. H. DEMMINK, granteemd ter zake hij zich zoude hebben schuldig gemaakt aan Jagtovertreding, door op den 18den en 19den September j. l., zonder van eene acte voorzien te zijn, de jagt uit te oefenen;

Gezien de processen-verbaal van klage, op den 19den September 1887 tegen den beklagde opgemaakt;

Gehoord de getuigen, door het officie geproduceerd, in hunne deposition, benevens de beklagde in zijne middelen van verdediging;

Gehoord de Heer Officier in deszelfs verslag en requisitoir, daarbij concluderende dat de beklagde zoude worden vrijgesproken van de tegen hem ingebragte klage;

Gehoord de Heer Mr. LUDOLF, ANNE, JAN, WILT Baron SLOET, procureur bij deze regtbank, namens den beklagde, tot vrijspraak concluderende;

Overwegende dat zowel uit de volledige confessiën van den beklagde, als uit de beëdigde relazen en woordelijke depositiën van de jagt-opzieners is gebleken, dat de beklagde J. H. DEMMINK op den 18den en 19den September j. l. de jagt heeft uitgeoefend en buiten de publieke wegen of gewone veldpaden met een geweer en jagthond in het veld is verschenen, zonder van eene acte of permissie om te jagen voorzien te zijn geweest;

Overwegende dat het tevens ten processe is bewezen, dat gezegde beklagde in tijds eene jagt-acte, ondertaanbod van betaling der daarop staande regten als ongekwalificeerde, van het jagt-departement heeft aangevraagd, even als in vorige jaren; doch dat dezelve hem tot beden toe, niettegenstaande herhaalde aanzoeken, is onthouden, hetgeen met eene weigering, gelijkstaande welke weigering van de zijde der opperbestuurders hiertoe gegrond is, dat de beklagde zijn geschoten wild aan vanderen plaat te verkoopen en alzoo van het jagt-vermaak eene kostwinning maakte; en hierom als broed- of stukjager moest beschouwd worden;

Overwegende ingtans, dat in de wetten, op het stuk der jagt-gerechtigheid, geen verbod wordt gevonden om wild te verkoopen, maar alleen aan hen, die daarin nering drijven; dat is aan de bij de wet erkende poeliers; de verplichting wordt opgelegd zich van patent te voorzien; en hetzelfde door de houtvesterij te doen viseren;

Overwegende, dat ook in die zelfde wetten geen ander onderscheid tusschen gekwalificeerden en ongekwalificeerden wordt gevonden, dan

dat de ongekwalificeerden aan de voldoening van hoogere recognitiën gelden tot het bekomen hunner jagtacte worden onderworpen;

Overwegende, dat aan de ongekwalificeerden even als aan de gekwalificeerden dit recht van jagt, hetgeen de wet hun heeft toegekend en gewaarborgd, niet dan om grondige redenen, op de wet zelf gegrond, kan onthouden of geweigerd worden;

Overwegende, dat de beklagde, door zich in tijds aan te melden tot het bekomen eener acte voor de jagt, al het gene heeft gedaan, wat de wet van hem vordert, en alzoo het niet voorzien zijn van eene acte hem niet kan verhinderen met regt de jagt uit te oefenen;

Overwegende, dat in de aanvraag, bij de wet gevorderd, geenszins is gelegen eene erkenning van een regt van het jagt-departement om de aangevraagde acte naar goedvinden te kunnen toestaan of weigeren, maar deze aanvraag eenig en alleen moet en mag beschouwd worden als het middel, om door het jagt-departement de som te doen bepalen, die voor de aangevraagde acte, ingevolge het tarief, bij de wet van 11 Junij 1814 gevoegd, verschuldigd is;

Overwegende, dat de beklagde zich alzoo aan geene overtreding op het stuk der jagt heeft schuldig gemaakt;

Gezien artikel 191 van het wetboek van lijfstraffelijke inrigting;

De Regtbank, in naam en van wege den Koning doende regt en in het Eerste Resort oordeelende, afsprekt den beklagde J. H. DEMMINK van de klage, uit voorschreven hoofde tegen hem ingebragt.

Aldus gevonnisd en met voorlezing der wet uitgesproken door de Regtbank van Eersten Aanleg, zitting houdende te Zutphen, ter vergadering van Zaterdag den 18den November 1887.

Weerstand der lucht op de Spoorwegen.

Opzigtelijk de snelheid van loop der stoomwagens op de ijzeren wegen, zijn de berekeningen der theorie gestadig beneden de resultaten der praktijk gebleven. Van waar dit verschil? Waarom is de spoed, op 50 en 60 Engelsche mijlen berekend, nooit grooter geweest dan 40 mijlen? Waarom is dezelve, in sommige gevallen, beneden de 20 gebleven? Het valt gemakkelijk aan te toonen dat dit verschil gedeeltelijk aan den invloed van den dampkring te wijten is. Stellen wij eene machine een trein van wagens voortslepende, die te zamen een gewigt van 35 tonnen houden; de oppervlakte, door de machine en de wagens beslagen, zal van 50 vierkante voeten zijn, de spoed 30 mijlen, en de dampkring zoo gunstig en kalm als mogelijk. De spoed der wagens nu op 30 mijlen het uur berekend, biedt de lucht eenen bijkomenden tegenstand van 4 tonnen, 32, op de 10 vierkante voeten oppervlakte. De wagens en de machine gesteld zijnde 50 vierkante voeten te beslaan, krijgt men, 4 tonnen, 32 door 5 vermenigvuldigende, tot product 21 tonnen, 60, zwaarte, te voegen bij de 35 tonnen der wagens en der machine, of 56, 60. Dan kan men de volgende verhouding daarstellen: 35 tonnen zwaarte der wagens en der machine : 56, 60 zwaarte dier wagens en machine vermeerderd met de dampkrings-zwaarte op 10 vierkante voeten : 30 mijlen loop in eenen kalmen dampkring : x loop, die in de ledige lucht geschieden zou. Deze vierde term is 48 mijlen, 52; dus vertraagt de dampkring in deszelfs meest kalmen staat, den spoed met 18 mijlen, 52. Stellen wij nu dezelfde machine in haren loop tegengewerkt door eenen wind, wiens snelheid 12 mijlen in het uur zijn zou, en niettemin denzelfden loop van 30 mijlen in het uur afleggende. In dat geval is de weerstand welken de dampkring biedt, 8 tonnen, 46 op de 10 vierkante voeten, 8 tonnen, 46, vermenigvuldigd met 5, geven 42 tonnen, 30, te voegen bij de 35 tonnen. Wij hebben alaan de volgende verhouding:

35 tonnen : 77 tonnen, 30 : : 30 mijlen : 55 mijlen, 26.

Alzoo zou de spoed met meer dan de helft vermeerderen indien de wagens in de ledige lucht liepen. Dezelfde verhoudingen kunnen berekend worden voor den medewind en den schuinschen wind. In dit laatste geval vermenigvuldigt men de snelheid des winds met den coëfficient van den hoek zijner rigting opzigtelijk de beweging van den trein.

(Medegedeeld).

Waterhoogte voor Keulen.

21 November: 12 voet, 11 duim.

22 November: 13 voet, 9 duim.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 23 Nov. 3 El 5 Palm 2 Duim; gewassen 27 Duim gevallen 0 D.
Den 24 Nov. 3 El 7 Palm 7 Duim; gewassen 25 Duim gevallen 0 D.

Advertentiën.

† † † In eene der kleine steden van Gelderland, kwartier Zutphen, wordt ter overneming aangeboden de Opstand van eenen beklanten WINKEL in M A N U F A C T U R E N. — Tegen zeer billijken prijs zijn de voorhanden goederen over te nemen, ten, onder soliede verzekeringen, kan de betaling gemakkelijk gemaakt worden. Des verkiezers is het nette en ruime Woonhuis daarbij te huren en tegen 10. Mei 1888 te aanvaarden. Met vrachtvrije brieven, onder Lett. T, te bevragen bij den Boekhandelaar J. F. THIEME, te Nijmegen.

† † † Men vraagt, tegen Februarij of Maart eerstkomende, eenen JONGELING in eene Kruideniers-affaire, op goede voorwaarden voor den aangevraagden. — Zoo hij een geschikt jong mensch blijkt te zijn, kan hij op eenen heuschen omgang staat maken, en er is gelegenheid voor hem om wat te oeren. —

Nader adres, met franco brieven, onder de letters J. G. D. bij den Boekdrukker C. A. THIEME, te Arnhem.